

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 640/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Čarnogurským, Dostojevského rad 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 12 C 77/2003 z 9. marca 2012, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 303/2012 z 12. mája 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 1378/2015 z 21. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 1378/2015 z 21. marca 2016, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 303/2012 z 12. mája 2015 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 77/2003 z 9. marca 2012.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol chronológiu disponovania a financovania majetku získaného reštitúciou až po jeho vydraženie v dražbe. Pozornosť upriamil aj na právoplatne skončené konanie na Okresnom súde Pezinok sp. zn. 24 C 48/ 2002, v ktorom bola riešená otázka platnosti zmluvy o pôžičke.

3. Sťažovateľ prípustnosť podania sťažnosti zdôvodnil čl. 127 ods. 1 ústavy, § 49 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyčerpaním všetkých prípustných opravných prostriedkov, ako aj dodržaním zákonnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

4. Ďalej sťažovateľ uviedol, že v konaní sp. zn. 24 C 48/2002 Okresný súd Pezinok neúspešne uplatňoval určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke a zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva. Podľa sťažovateľa poukazujúceho na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 26/2010 zo 14. septembra 2011 rozhodnutia vydané v tomto konaní nezakladajú prekážku rozhodnutej veci.

5. Žalobou z 2. apríla 2003 sa sťažovateľ domáhal pôvodne iba proti odporcovi 1 (██████████), aby súd určil, že dražba nehnuteľnosti, ktorá sa uskutočnila 9. januára 2003 pod sp. zn. Ex1706/02 súdnym exekútorom ██████████ vo veci povinného ██████████ (ďalej len „žalovaný 2“), je neplatná. Sťažovateľ neskôr svoj návrh pozmenil na určenie, že je vlastníkom nehnuteľností zapísaných na ██████████ katastrálne územie ██████████. Poukázal na to, že v dobe podania tejto žaloby nebol zastúpený advokátom a mal nárok na právne poučenie od súdu podľa § 5 ods. 1 OSP. Neplatnosť prevodu vlastníctva k nehnuteľnostiam zo sťažovateľa na žalovaného 2 odvodzoval z toho, že zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva obsahovala ustanovenie čl. VI, podľa ktorého sa zmluva vopred mení na kúpnu zmluvu, ak nebude splatná pôžička, s ktorou zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva súvisí. Sťažovateľ s poukazom na judikatúru, napr. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 48/2010, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31 Odo 495/2006 a iné, ako aj uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 87/2011, uvádza, že uvedené ustanovenie robilo zmluvu neplatnou podľa 39 Občianskeho zákonníka. Vylúčenia nehnuteľnosti z dražby, aj keď zle označenej ako neplatnosť dražby, sa domáhal pred právoplatnosťou rozhodnutia súdu o schválení príklepu. V žalobe o neplatnosť dražby sú uvedené výlučne nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania a ktoré boli vtedy predmetom dražby. Z obsahu žaloby je podľa sťažovateľa jednoznačné, že sa domáhal, aby sa neuplatnili právne účinky dražby na tieto nehnuteľnosti, čiže ich vylúčenia z dražby.

6. Podľa názoru sťažovateľa dražbu, cez ktorú získal vlastníctvo jeho domu ██████████, treba považovať za neplatnú. Išlo o tzv. dohovorenú dražbu. Hodnota predmetných nehnuteľností bola podľa znaleckého posudku ██████████ viac než 8 mil. Sk, ale exekútor predal nehnuteľnosti na dražbe za cenu niečo cez 5 mil. Sk. Na dražbe sa

zúčastnil jediný dražobník [REDACTED], zamestnanec dražiteľa. Sťažovateľ zdôraznil, že nežaluje exekútora za spôsobenú škodu (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 M Cdo 20/2010), ale dôvodí, že § 61 Exekučného poriadku sa na daný prípad nevzťahuje. Nehnutelnosti užíval ako svoje obydlie a na ochranu svojho vlastníctva uvedených nehnuteľností, ktoré boli zároveň jeho obydliím, sa vzťahuje čl. 8 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu (oznámenie č. 209/1992 Zb.).

7. Tvrdil, že obsahovo správne sa domáhal v súdnom konaní neplatnosti exekúcie – vylúčenia nehnuteľnosti z exekúcie. Išlo o exekúciu podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, a nie exekúcie podľa zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov. Súdny jeho žalobu zamietli s argumentom, že nepreukázal naliehavý právny záujem. Aký naliehavejší právny záujem však možno preukázať, než zápis vlastníctva nehnuteľností v katastri? Rozhodnutím vo veci samej súdy, a naposledy najvyšší súd, porušili podľa sťažovateľa právo na vlastníctvo a ochranu majetku (čl. 20 ústavy).

8. Vytýkal, že predsedníčka senátu (zrejme sudkyňa okresného súdu, pozn.) neuviedla podľa § 118 ods. 2 OSP, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významne skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli. Súd mu taktiež nedal poučenie podľa § 5 ods. 1 OSP o jeho procesných právach a povinnostiach. Uvedeným postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a práva na súdnu ochranu (čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy prvá veta, čl. 38 ods. 1 a 2 prvá veta Listiny základných práv a slobôd), podľa ktorých každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom, resp. každý má právo, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

9. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie v súlade s § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde a po prijatí sťažnosti aby vyslovil nález v tomto znení:

„ základné právo sťažovateľa, právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručenú čl. 46 ods. 1, právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd o rešpektovaní súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené. Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. 3. 2016 sp. zn. 3 Cdo 1378/2015, rozsudok Krajského súdu Bratislava zo dňa 12. 5. 2015 sp. zn. 5 Co 303/2012, rozsudok Okresného súdu Bratislava III zo dňa 9. 3. 2012 sp. zn. 12 C 77/2003 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania - trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Jána Čarnogurského [REDAKOVANÉ] ([REDAKOVANÉ]) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu

(sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

12. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (IV. ÚS 23/05).

14. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľov a vecne sa zaoberať iba takými sťažnosťami, v okolnostiach ktorých sa sťažovatelia nemôžu v čase ich podania, ale ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré im zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovatelia sa ochrany základného práva alebo slobody môžu domôcť využitím im dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07, III. ÚS 382/2015).

15. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou

všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné sudy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

16. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

17. V zmysle argumentácie uvedenej v bodoch 9 až 12 nemal ústavný súd právomoc preskúmať namietaný rozsudok okresného súdu, keďže právomoc rozhodnúť o sťažovateľom tvrdených porušených právach mal v rámci riadneho inštančného postupu krajský súd, čo sťažovateľ aj využil. Sťažnosť bola preto v tejto časti odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (I. ÚS 86/2016).

18. Vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal v zmysle rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika (sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) z právoplatnosti (9. júla 2015) uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 1378/2015 z 21. marca 2016, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné, pričom s prihliadnutím na závery vyslovené v uznesení ústavného súdu č. k. I. ÚS 7/2014-29 z 1. októbra 2014 dvojmesačnú lehotu na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde považoval v tomto prípade za zachovanú.

19. Krajský súd rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil ako vecne správny z dôvodov, že

„Súd prvého stupňa návrh správne zamietol, keď určeníu vlastníctva k vydraženým nehnuteľnostiam v prospech navrhovateľa i ich vydaniu od odporcu 4/ bráni výsledok exekučného konania a následný prevod vlastníctva z odporcu 1/ ako vydražiteľa na odporcu 4/ v súlade s právom.

Ako vyplýva z už ustálenej praxe súdov, vydražiteľ nehnuteľností v dražbe podľa Exekučného poriadku sa za splnenia zákonných predpokladov (udelenie príklepu zaplatenie najvyššieho podania a schválenie príklepu exekučným súdom) stáva ich vlastníkom bez ohľadu na skutočnosť, či osoba, proti ktorej sa exekúcia viedla (povinný) bola alebo nebola ich skutočným vlastníkom, hoci vedeným v katastri nehnuteľností ako ich vlastníkom. Skutočný vlastníkom vydražených nehnuteľností sa preto k týmto nehnuteľnostiam už nemôže úspešne domáhať určenia vlastníctva a ani ich vydania od vydražiteľa, resp. jeho právnych nástupcov. Má k dispozícii iné prostriedky právnej ochrany; môže sa predovšetkým proti oprávnenému v exekúcii domáhať vydania výťažku, resp. vylúčenia výťažku z rozvrhu. Ak nesprávnym postupom súdneho exekútora alebo exekučného súdu sa nemohol domôcť svojho vlastníckeho práva, má nárok na náhradu škody podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku.

Z obsahu spisu však vyplýva, že súdny exekútor v súlade s Exekučným poriadkom zabezpečil uverejnenie dražobnej vyhlášky na miestnom úrade vo Vajnoroch, ktorým postupom bola garantovaná možnosť skutočných vlastníkov nehnuteľností zúčastniť sa na

dražby a prípadne podať námietky proti príklepu. Ak sa navrhovateľ napriek tomu o dražbe nedozvedel, hoci sa dozvedieť mohol, následky nevyužitia prostriedkov právnej ochrany osoby, ktorá má na vec právo nepripúšťajúce exekúciu, nemôžu byť pričítané na ťarchu vydražiteľovi a jeho právnym nástupcom.

S ohľadom na nadobudnutie vlastníctva vydražiteľom v dôsledku schválenia príklepu exekučným súdom je bezpredmetné, či skutočný vlastník podal alebo nepodal excindačnú žalobu. Jej podanie podľa Exekučného poriadku nie je prekážkou pre vykonanie dražby, ibaže by z tohto dôvodu došlo k odkladu exekúcie, k Čomu v danom prípade nedošlo (porovnaj 3 MCdo/20/2010). Námietka odvolateľa o nesprávnom právnom posúdení veci práve z dôvodu podania excindačnej žaloby, nesprávne označenej ako návrh na určenie neplatnosti dražby, preto vôbec neobstojí. Navyše táto by bola podaná takmer tri mesiace po uskutočnení dražby. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa považoval uvedené tvrdenia navrhovateľa za účelové, z časového hľadiska zjavne nadväzujúce na procesnú obranu odporcov 1/ a 2/ a napokon nekorešpondujúce zmene návrhu na určenie vlastníctva a vydanie vecí.

Z rovnakého dôvodu je bezpredmetné prejudiciálne skúmať, či zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva bola alebo nebola neplatná podľa § 39 OZ...“.

20. Dovolanie sťažovateľa najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 1378/2015 z 21. marca 2016 odmietol pre jeho procesnú neprípustnosť v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP. Vo vzťahu k dovolacím námietkam sťažovateľa zdôraznil výnimočnosť prípustnosti dovolania v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj judikatúrou najvyššieho súdu. Najvyšší súd nezistil ani existenciu dovolacieho dôvodu uvádzaného v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f) OSP, teda odňatie možnosti konať pred súdom postupom krajského súdu s odkazom na § 120 ods. 1 OSP. Zdôraznil, že vykonanie dokazovania je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania. Za nespôsobilý dôvod dovolania považoval najvyšší súd aj namietané nesprávne vyhodnotenie dôkazov, čo podporil poukazom na samotný charakter dovolacieho konania, v ktorom sa dôkazy nevykonávajú, a neprislúcha mu tak ani ich prehodnocovanie. Za správny považoval procesný postup krajského súdu spočívajúci v aplikácii ustanovenia § 214 ods. 1 OSP, v zmysle ktorého rozhodol krajský súd bez nariadenia pojednávania.

21. K ďalším dovolacím námietkam sťažovateľa najvyšší súd uviedol:

«Žalobca tvrdí, že jeho žalobu o určenie neplatnosti dražby podanú 3. apríla 2003 mali súdy podľa obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.) považovať za vylučovaciu žalobu a, pokiaľ tak nepostupovali, nerozhodli vecne správne.

V danom prípade žalobca podal 2. apríla 2003 žalobu o „určenie neplatnosti dražby a iné“ (viď č.l. 1 spisu), v ktorej (petitom ktorej) jednak žiadal, aby súd „zakázal vykonať prevod vlastníctva“ k sporným nehnuteľnostiam, jednak celkom jasným, zrozumiteľným a určitým spôsobom vyjadril, že sa ňou domáha tiež určenia neplatnosti dražby uskutočnenej 9. januára 2003. Žaloby o neplatnosť dražby pritom v praxi súdov Slovenskej republiky nie sú výnimočné (viď napríklad aj konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. MCdo 21/2000, 3 Cdo 23/2010, 4 Cdo 100/2012, 5 Cdo 170/2012, 6 Cdo 6/2011, 7 Cdo 134/2011, 8 Cdo 168/2014). Po podaní takejto „bežnej“ žaloby ju súdy dôvodne posudzovali podľa jej obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.) tak, že žalobca ňou spochybňuje správnosť podmienok a priebehu dražby.

Okresný súd Bratislava III uznesením z 13. februára 2009 č.k. 12 C 77/2003-116 konanie o predmetnej žalobe prerušil (§ 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) do právoplatného skončenia konania Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 18 C 160/2003 (v ktorom išlo o určenie neplatnosti zmluvy o zabezpečení záväzku). Žalobca ešte pred právoplatným skončením tohto konania - už zastúpený advokátom - žiadal súd pripustiť zmenu petitu žaloby. Okresný súd Bratislava III uznesením z 23. decembra 2010 č.k. 12 C 77/2003-137 rozhodol, že pokračuje v konaní a uznesením zo 14. februára 2011 č.k. 12 C 77/2003-142 pripustil zmenu petitu žaloby (zo žaloby „o určenie neplatnosti dražby a iné“ na žalobu o určenie vlastníctva sporných nehnuteľností). Okresný súd Bratislava III uznesením z 18. apríla 2011 č. k. 12 C 77/2003-152 pripustil, aby do konania pristúpil žalovaný 4/. Uznesením zo 7. septembra 2011 č. k. 12 C 77/2003-170 potom pripustil ďalšiu zmenu petitu žaloby (v zmysle ktorej sa žalovanému 4/ ukladá vydať sporné nehnuteľnosti žalobcovi „do užívania“).

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu Žalobca súdom - so zreteľom na vyššie uvedené - nedôvodné vytýka, že jeho žalobu o neplatnosť dražby (neskôr - na podnet samotného žalobcu - zmenenú na žalobu o určenie vlastníctva) nepovažovali za excindačnú

žalobu. Žalobca sám ani vo svojich neskorších návrhoch na zmenu žaloby nenaznačil, že jeho žaloba je excindačná.

...Dovolateľ ďalej namieta, že súdy ho mali poučiť o tom, čoho sa mal svojou Žalobou (viď 4.3.) domáhať, aby účinne dosiahol ochranu svojich práv.

Súdy poskytujú pri plnení svojich úloh účastníkom v občianskom súdnom konaní poučenia o ich procesných právach a povinnostiach (§ 5 ods. 1 O.s.p.). Súdy povinnosť podľa odseku 1 nemajú, ak je účastník v občianskom súdnom konaní zastúpený advokátom (§ 5 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah poučenia o procesných právach a povinnostiach, ktoré je súd povinný poskytnúť účastníkovi konania nezastúpenému advokátom, vždy závisí od konkrétneho prípadu. Táto povinnosť nesmie byť chápaná ako bezbrehá. Súd ju realizuje len v takom čase a v takom procesnom rámci, v ktorom je jej poskytnutie účelné vzhľadom na procesnú situáciu, ktorá v konaní nastala.

Obsah žalobcom podanej žaloby a formulácie v nej zvolené, ako ani ďalšie následné procesné úkony žalobcu v tejto veci nedávajú žiadny dôvod pre konštatovanie, že v časovom úseku konania, v ktorom žalobca nebol zastúpený advokátom, mu mal súd poskytnúť osobitné poučenie o jeho procesných právach a povinnostiach. Neopodstatnená je preto námietka žalobcu, podľa ktorej mu bola odňatá možnosť pred súdom konať, lebo nebol súdom poučený v zmysle § 5 ods. 1 O.s.p.

Treba dodať, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení sú súdy v občianskom súdnom konaní povinné poskytnúť účastníkom (nezastúpeným advokátom) poučenie iba o ich procesných právach a povinnostiach. Ani advokátom nezastúpenému účastníkovi konania nie sú teda povinné (ale ani oprávnené) poskytnúť poučenie o hmotnom práve, to medziiným znamená, že ani o tom, ktorých práv alebo povinností, prípadne proti komu, by sa podľa hmotného práva mal alebo mohol domáhať. Poučenie o tom, akým spôsobom by mal žalobca formulovať petit žaloby, aby mohol byť v konaní úspešný a dosiahol to, o čo mu ide, presahuje rámec poučovacej povinnosti súdu v zmysle § 5 ods. 1 O.s.p. Poučenie o tom, akú žalobu a proti komu by mal žalobca podať, by bolo excesom z poučovacej povinnosti súdu v zmysle uvedeného ustanovenia.

...Pre prípad, že žalobca v dovolaní namieta aj to, že v konaní došlo k tzv. inej procesnej vade (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že „inou vadou“ sa

rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide tu o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podriaďovať pod § 237 ods. 1 O.s.p., ale ich dôsledok sa mohol prejaviť na výsledku konania, ktorý je formulovaný vo výroku meritórneho súdneho rozhodnutia.

„Iná procesná vada“ je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), úspešne však môže byť uplatnená iba v procesné prípustnom dovolaní. Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

...Dovolateľ napokon tvrdí, že súdy „rozhodli v rozpore s hmotnoprávnym predpisom, z ktorého vyplýva iný spôsob vypořádania vzťahu medzi účastníkmi než rozhodli súdy“.

Je zrejmé, že podstatou uvedenej formulácie je námietka, podľa ktorej napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žalobca, podľa všetkého, spochybňuje správnosť riešenia celého okruhu ním v konaní nastolených právnych otázok (či a aké právo domáhať sa „vrátenia“ nehnuteľnosti v rámci dražby má vlastník pred právoplatnosťou rozhodnutia o príklepe, či a aké dôsledky má podanie žaloby o určenie neplatnosti dražby alebo žaloby o vylúčenie veci z exekúcie, prípadne či a kedy a s akými dôsledkami sa uplatní § 61 Exekučného poriadku, resp. či je ten - ktorý právny úkon platný a, napokon, či je platná dražba).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesné prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút,

stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že žalobca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. d O.s.p. v dovolaní, ktoré nie je procesné prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok vecnému posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.»

22. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

23. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

24. Podľa čl. 1 v spojení s čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

25. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

26. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v jeho nesúhlase s posúdením obsahu ním podanej žaloby krajským súdom a najvyšším súdom napriek tomu, že tento bol jednoznačný a domáhal sa, aby sa neuplatnili právne účinky dražby, čiže vylúčenia nehnuteľnosti z dražby.

27. Ústavný súd preskúmavajúc rozhodnutie krajského súdu a najvyššieho súdu v medziach svojej právomoci z hľadísk, ktoré pripúšťa ústavný prieskum súdnych rozhodnutí, dospel na základe sťažnosti podľa čl. 127 ústavy k záveru, že sťažovateľom namietaný nesúlad vysloveného právneho názoru krajského súdu a najvyššieho súdu s ústavou a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu sú neopodstatnené.

28. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

29. Právne hodnotenie veci sťažovateľa realizované krajským súdom tak vo vzťahu k dôvodom potvrdenia rozhodnutia okresného súdu nevykazuje znaky svojvoľného rozhodnutia ani rozhodnutia neodôvodneného, či vychádzajúceho zo zjaveného omylu v skutkových, resp. právnych otázkach. Nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09) pritom rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, sama osebe

nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. V tejto súvislosti ústavný súd opätovne pripomína, že nie je ďalšou inštanciou všeobecného súdnictva oprávnenou zasahovať do výsledkov súdneho konania, pokiaľ sú tieto svojimi účinkami zlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Z ústavnoprávneho hľadiska teda niet žiadneho dôvodu pre spochybňovanie záverov napadnutého rozsudku krajského súdu.

30. Preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľom uplatnená argumentácia nie je v žiadnom prípade spôsobilá spochybniť záver krajského súdu o potvrdení rozsudku okresného súdu, ktorým zamietol jeho žalobu v časti týkajúcej sa žalovaného nároku. Rozhodnutím krajského súdu bol potvrdený rozsudok okresného súdu s odkazom na správne skutkové a právne závery. V odôvodnení svojho rozhodnutia navyše krajský súd poukázal na právne dôsledky dražby pre vydražiteľa, ako aj skutočného vlastníka dražených nehnuteľností a možnosť využitia iných právnych prostriedkov nápravy dotknutými osobami. Za bezpredmetné považoval skúmať prejudiciálne platnosť či neplatnosť zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva v štádiu po vykonaní dražby nehnuteľností. Právny záver vyslovený krajským súdom korešpondujúci aj nálezú ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 289/08 nemožno považovať za arbitrárny. Krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľom vznesené tvrdenia, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie o potvrdení rozsudku okresného súdu presvedčivo a náležite odôvodnil. Možno teda uzavrieť, že krajský súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľ pred ním domáhal.

31. Ústavný súd nepovažoval za dôvodnú ani sťažnosť sťažovateľa týkajúcu sa uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 1378/2015 z 21. marca 2016. Právo sťažovateľa zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy bolo naplnené podrobným a ústavne súladným odôvodnením rozhodnutia, v ktorom sa najvyšší súd vysporiadal s procesnou prípustnosťou dovolania,

ako aj so všetkými sťažovateľom vznesenými dovolacími námietkami vrátane poučovacej povinnosti súdu podľa § 5 ods. 1 OSP.

32. Sťažovateľom namietané porušenie práva na rešpektovanie obydlia zaručené čl. 8 ods. 1 dohovoru nemohlo byť namietanými rozhodnutiami porušené, keďže predmet týchto rozhodnutí nesúvisel priamo s vypratáním sťažovateľa z jeho obydlia. K bezprostrednému porušeniu ním označeného práva mohlo dôjsť výlučne v exekučnom konaní dražbou nehnuteľnosti slúžiacej na bývanie. Pre vyslovenie porušenia tohto práva sťažovateľa tak absentuje príčinná súvislosť namietaných rozhodnutí s porušením daného práva.

33. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením práv zaručených čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a rozhodnutím krajského súdu a najvyššieho súdu absentuje akákoľvek príčinná súvislosť. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k rozsudku krajského súdu a uzneseniu najvyššieho súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Z uvedeného dôvodu sa ústavný súd nezaoberal ani ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2016